

૩૬૨૩

સત્સવાદી મહારાજા
હરિશ્ચંદ્ર નાટકનાં ગાયનો.

વાંકાનેર આર્યહિતવર્ધક નાટક કંપનીને માટે

સ્થાને પ્રસીદ્ધ કરનાર.

રાવલ ત્રંબકલાલ દેવશંકર

તથા

ત્રવાડી ત્રંબકલાલ રામચંદ્ર.

વાંકાનેર આ. હિ. વ. ના. કં ના મેનેજર.

આવૃત્તિ ૨ જી નકલ ૫૦૦૦.

અમદાવાદ.

બી કોર્ટ રોડ મોતીલાલ અમરતલાલના ડેબાર્મા યુગ્મીયન

પ્રી-ટીંગ પ્રેસમાં બેહેલાભાઈ નરસીદાસે છાપ્યા.

સંવત ૧૯૪૫ સને ૧૮૮૯.

કીમત બે આના.

મધ્ય સ્વાગીતવતા સર્વ હુકમ કરતાએ સ્વામીન રામચંદ્ર,

માટે કોઈએ છાપવું છપાવવું તથા બજાવવું નહીં.

અર્પણ પત્રિકા.

તેક નામદાર અખંડ પ્રોત્ત મતાપી
મહારાજ હાડોર સાહેબ શ્રી મુલવાણી
ખાહાદુરની હસ્તેમાં.

સુ. કોઠડા સાંગોણી.

આપની વિદ્યા વૃદ્ધિ તરફ અપાર પ્રીતી સ્વદેશના
શુભ અર્થે અપને શ્રમ અંતે આજ્ઞાતા તેમજ

લોકના હિત કરવામા તને મન ધનથી અદ્ધ

કરવા આપ ઉત્સાહીછે તેમજ અમારી તરફ

આપની અપુર્વ મહેરબાનીની

આ અલ્પમતીથી રમાયેલું નવું

સરખુ પુસ્તક આપ નામદાર

પવીત્ર શૈવામાં અર્પણ

કરીયે છીએ તો કૃપા

કરી સ્વીકારશે.

તા. ૭. મે.

વીનતી.

સને ૧૮૮૯.

ત્રંબકલાલ દેવશંકર રાવલ.

તથા.

મુ. વાંકાનેર.

ત્રંબકલાલ રામચંદ્ર ત્રવાડી.

૩૬૨૩

શ્રી

સત્યવાદી.

મહારાજા હરિશ્ચંદ્રનાં નાટકનાં ગાયનો.

સર્વપાત્રો— રાગ કલ્યાણ. (અંત્રેજી રાહ)

સ્વદેશી સજ્જનોની પાસ, આર્ય ભુમી ભૂપનાં;
 વર્ણવી ચરિત્ર પ્રીતથી, અચિત નૃપનાં. ટેક.
 સર્વ ભૂપ માંહી શ્રેષ્ઠ, ન્યાય નીપુણ ને ઉદાર;
 સૌ દયા શાંતી પ્રીતી, સત્યનો પસારનાર. સ્વદેશી●
 કુમતિ પીઠારનાર, સુમતી ધરાવનાર;
 સ્વદેશ હીત ધારનાર, કામ ક્રોધ મારનાર. સ્વદેશી●
 એવો જે ત્રીશંકુ પુત્ર, વંશને શોભાવનાર;
 તેહનું ચરિત્ર ભાવથી, ભગવીણે અપાર. સ્વદેશી●
 દાની એ સમો નહીં કો, ભર્ત ભુમી ભૂપમાં;
 સુર પુર નેક ટેક, શુદ્ધ ક્ષત્રી રૂપમાં. સ્વદેશી●
 અલ્પમતિથી અમો, આર્ય બંધુઓની પાસ;
 નવીન ખેલ ભગવી આજ, મનમાં ધરી હુલાસ. સ્વદેશી●

નારદ—(પ્રવેશ કરીને) રાગ આશાગોડી

જશ જગદીશના ગાળે, સમજ મન જશ જગદીશના ગાળે● ટેક
 માતને તાત બ્રાતને ભગની, ભવમાં ન ભુલી ભમાળે. સ●
 વ્યર્થ જમતની રચના જાણી, હરી હેમ જાણી લોભાળે. સ●

ઈંદ્ર— રાગ બીહાગની સાવણી.

કરું વિનતી હે સુનીરાય, લીપો દીલ ધારી;
થઈ શંકા સુજને આજ, કરમાં ભારી.
આ ભુમંડલની માંહ, સહુ ભૂપોમાં;
કોણુ સર્વ ધર્મમાં શ્રેષ્ઠ, ન્યાય રૂપોમાં.

નારદ—(ઈંદ્ર પ્રત્યે.) રાગ ઉપરનો.

હે સુરેશ આજે, નમ્ર થઈને સુજને;
કરે પ્રશ્ન અરે આવાર, કહું સુણુ તુજને.
આ ભુમંડલની માંહ, સલવાદી તો;
છે અવધપતિ હરિશ્ચંદ્ર, નહીં બીજે કો.
કરે અદલ પ્રજા પર ન્યાય, દેશમાં પ્રીતે;
ગણી રંક રાય સમ તુલ્ય, દંડ દે રીતે.

હરિશ્ચંદ્ર—(મહારાજ માફ કીજીયે એ રાહ.)

નીતીથી ભિતી રાખીને વર્તે. સર્વે જન,
દુખ હરી સુખ કરશે જાણો નિશ્ચ મન; ટેક.
નીશ દીન ધ્યાન ધરે સલતાનું બ્રાત,
સત્યતા અપાર સુખદાઇ જાણો તાત. ની.
સુજશ ભવ્ય જામશે અખીલ વિશ્વમાં,
અનીતિ ત્યાગ કરે રાખી ટેક મનમાં. ની.

સત્યકીર્તી— ગીતિ.

અસત્ય અરીતો આપે, સત્યરૂપ સરધરી અંત આણ્યો;
ખળ દળને ખખેરી, પ્રજા પ્યાર પૃથ્વીનાથ પરમાણ્યો;

વનવાશીયો—કાલીંગડાની સાવણી.

સલવાન હરિશ્ચંદ્ર દયાલુ, આશીરવાદ હમ દે તુજકોં,

(૫)

કૌશીક મુની ને ગુરુ હમેરા, તેરી પાસ ભેજો હમકો.
કરે રાજસુ યસ મુનીશ્વર, પ્રીત ધરી ઉરમે બારી;
તાને પડાવે સુવર્ણ લેને, હમકો ભુપતિ દીવ ધારી.

હરીશ્ચંદ્ર— રાગ પીલુ.

હર્ષ ધરી કરૂં કાજ ઉમંગે, આપું સુવર્ણ અતી ઉછરંગે; ટેક
ધન્ય દીવસ આજ મારો પ્રમાણું,
કાજ આવે મુજ શુભ પ્રસંગે. હર્ષ૦
આપ કૃપાલુ પ્રતાપે હું આજે,
કૃતારથ જન્મ ગણું સત સંગે, હર્ષ૦
ક્ષણભર પણ કરૂં વાર નહીં હું,
કાજ આવે જર આજ સુસંગે. હર્ષ૦

શીકારીઓ—ઇંચેજી વાજમાં ગવાતો રાગ.

ચાલો યુધ કાજ આજ, સૌ થાઓ તૈયાર બ્રાત;
હસ્ત ઘડી ખડગ મારો, જોરથી પશુની જાત. ટેક.
લાગ લે વીચારી તીર, તાકી મારો તનનન;
ભોંયથી ભરાઈ બારી, ગોળી મારો ગનનન. ચાલો.

તારામતિ—(દાસી પ્રત્યે.) રાગ માલ.

સ્વમ દુઃખ દાઈ થયું, પ્યારી મુજને આજ;
પ્યારી મુજને આજ, લાગે વિશ્વત સૌ સમાજ. ટેક
જાણે પ્રાણનાથે સોંપ્યું, કોઈ રૂપીને રાજતાજ;
ધર્યો ભેષ ભાવે અંગમાં, એક સત્ય પાળવા કાજ. સ્વમ.
વનમાં ફરે સહુ, કુટુંબ મુજ સાથ;
સહો દુઃખોના સમુહ, પારા વાર થઈ અનાથ. સ્વમ.

સવુન્ધી—

ભેરવી.

હે મમ માતુ શોય ન કરશો, જગકર્તાનું ધ્યાનજ ધરશો ટેક.
 સ્વપ્નની વાત સલ નહીં જાણો, સલ વડું હું આપ પ્રમાણો. હે.
 સ્વપ્નની માંહી વધ્યા જે નારી, પામે પુત્ર અતી સુખકારી. હે.
 સ્વપ્ને પામે નિર્ધન ધન, સ્વપ્ને રંક બને છે રાજન. હે.
 તેથી સલ ન સ્વપ્નની વાત, કાંઈ ન કરશો આમ કલ્પાંત. હે,
 તારામતિ—(દારી પ્રત્યે) રાગ ખીજાવર તાલ દાદરો.

પીયુ વિના પડે, એન પ્રીયે નહીંરે,
 જીવનહાર આવે જેવાર,ભેરી અપાર કડું દેદાર પ્રેમથી અહીંરે ટેક.
 પલ પતિ વીના, યુગ સમીં યધરે તર્ક થાય;
 દીવની માંય નહીં ખમાય, શુંય થાય ક્યાં જઈ કહુંરે. પીયુ.

દીંડી.

સુણુ ખારી કહું વાત દીવધારી, યાયે તર્કને વીતર્ક મુને ભારી;
 પામું ક્ષોભહું અપાર પ્રીયે મારી, સુણુ ખારી કહું વાતદીવધારી.
 નેથી આજ્ઞાકડું આજ પ્રીયેમારી,જલદી જેમોલાવ પ્રાણુપતી ખારી;
 કરી દર્શ પામું હર્ષ સ્નેહ ધારી. સુણુ ખારી.

સવુન્ધી—

ઈંદ્રસભાનો રાગ.

આપનો અપાર ખાર શુંદ સ્વામી સાય,
 ક્યાંથી વર્ણવી શકે, મતી મારી અનાય;
 આપછો પવિત્ર ધર્મમાં હમેશ આઈ,
 પતિ શેવમાં ન કાંઈ, રાખો ન્યુનતાઈ.
 આપ પ્રાણુનાય ગણો, ઇશના સમાન,
 છો હમેશ પતિ ભક્તિ, માંહી ગુલતાન;
 જાવું હું આ ધાર, રાજમહેવની મહી,

(૭)

તવરીત આવું ભૂપતિને, તેડીને અહીં.

હરિશ્ચંદ્ર— રાગ કનરો.

ચંદ્રવદન તુજ નીરખીને ખારી,
જન્મ કૃતાર્ય ગણું પ્રીયે મારી. ટેક.
તુજ સુખ જોઈ જીવું હું જગમાં,
ક્ષણ નહીં દેખે બાણું દુઃખકારી. ચંદ્ર૦
વાણી રશીક મૃગનયની તારી,
ગજગતી ચાલ અતી સુખકારી. ચંદ્ર૦
તુજસમ નારી નહીં અન્ય કોઈ,
પતિવ્રત પાલણુ મમ દીલધારી. ચંદ્ર૦

તારામતિ— હોારી.

ક્ષણ નહીં દુર કરો મુજ, જીવન પ્રાણુ આધાર. ટેક.
સ્ત્રીનો ધર્મ પતિ પ્રતિ શું છે તે હું સર્વસ્વ જાણું,
ઈશ ગણી કરું સેવા સરસ હું, સત્ય વચન પરમાણું. ક્ષણ૦
આપ તણાં ખારા દર્શન કરતાં, હર્ષાત ઉરમાં હું થાજી;
ક્ષણભર દુર રહો જ્યારે ખારા, દુઃખરૂપ દધિમાં ડુબાઉ. ક્ષણ૦

હરિશ્ચંદ્ર— ખનજારા લાવણી.

જવું વીકટ વનમાં ખારી, ત્યાં નહીં અવાયે નારી. ટેક.
નહીં સુખ શાંતી ત્યાં લેવી, નહીં વિનોદ વાતો કેવી;
વનમાં ફરવું દુઃખ ભારી, ત્યાં નહીં અવાયે નારી. જવું૦
ક્ષણું વિરામ ત્યાં નહીં લેવો, નહીં મળે મીઠ ત્યાં મેવો;
આ ક્યન કહું હીતકારી, ત્યાં નહીં અવાયે નારી. જવું૦

તારામતિ—(ઉદાસ થઈને.) રાગ મોરક.

બરધાર ના નહીં કેશો, ગણી દીન પ્રીયા સંગ લેશોરે. ટેક.

વિયોગ આપનો સહુ નહીં હું, પીયુ ન એ દુઃખ દેશોરે. ભ૦
પવીત્ર પતિવ્રત ધર્મ છે મારો, તેથી દુરે નહીં રેશોરે. ભ૦
હરિશ્ચંદ્ર— રાગ ખીહાગની લાવણી.

સુણુ પ્રાણુ પ્રીયા મુજ વાત કહું આ વારે,
કેમ દયા તજી જગદીશ દીયે દુઃખ ભારે;
નહીં ચુક્યો સ્વપ્ને સત્ય વાત કહું સાચી,
નહીં પર વીત દારા મહીં દ્રષ્ટી મુજ રાચી.
કાઈ ગાંધારાણુને દુઃખ કદી નહીં દીધું;
કાઈ સંત સાધુને કદ નહીં મેં કીધું;
તો ભય ભારી શીદ દીયે પ્રભુ આવાર,
તું જગકર્તા છે દાસ દુઃખ હરનાર.

તારામતિ— રાગ ઉપરનો.
નહીં શોચ કરો લવલેશ પીયુ મુજ ખારા,
ધરી હીંમત થાઓ સ્વરત પ્રાણુપતી મારા;
નહીં ઈશ કરે કો વાર અનીતી સ્વામી,
હું સત્ય વદું ભરથાર કહું શીરનામી.

હરિશ્ચંદ્ર— રાગ ઉપરનો.
તુજ સત્ય વચન આ વાર પ્રીયા પરમાણુ,
પણુ ઇશ ધરે નહીં લેશ દયા એ જાણું;
જે થયું પ્રમાણીક દીયે તેને દુઃખ ભારી,
શી ગહન ગતી છે અરે જગતપતી તારી.

સત્યકિર્તી— ગીતી.
મહીપતી મણીરૂપ પાસે, આવાં વચનો વારાંગના ન કહો;
જવાહીર પનાદીક, વળી આબૂધણુ મન ગમતાંજ લહો.

હરીશ્ચંદ્ર—

ગીતી.

હે રૂપીવર આ દીનપર, રોપ તમે શીદ કરો પ્રભુ આજ;
 પક્ષ કરો શા માટે, અધમ મનુષ્યો તણી માહારાજ,
 (વીશ્વામોત્રનો ધણો ક્રોધ જોઈને.) વીધીનાં કાંમ કેવાં છે. એ રાહ
 કરે વીનતી સુણો રશીરાય, કરે ન અધર્મ તણો હું ઉપાય. ટેક.
 કદી આ કાય ચીતાની માંય, જલાવો તોય ખુશીથી ખમાય;
 કદી શીર જાય તો હું થાય, કરે ન અધર્મ તણો હું ઉપાય. ક.
 કરો આ કાય તણા પુરા, હસે પત્રમ અતી પુરા;
 કદી આ રાજ સુખેથી જાય, કરે ન અધર્મ તણો હું ઉપાય. ક.

ગીતી.

મહા દુઃશહ દુખ આવી, પડે રૂપીવર સુજપર બહુ વાર,
 તણું જે વચનજ આપ્યું, કરે નહીં સુજ સત્ય નીરધાર.

સદર.

દુખ સમજી મારી, રાજપાટને આતસ આ વખતે;
 કંઈકે કરો આપું, રનેહ ધરીને તમે ગ્રહો હરતે.

સત્યકિર્તી— ગજલ સારગની.

ક્ષમા કરો મહારાજ કરે, વીનતી ધ્યાન ધરો;
 ધર્મરૂપ ધઈ આમ, અનર્થ શું આવરો. ટેક.
 રાજપાટને સુખ સાહીત્યો, સોંપ્યાં આપને આજ;
 અંગ વેસ્ર લેવાં ન ધટે, આપને શીરતાજ. ક્ષમા.
 વખ દીધો વીધીયે, શીદ આ કૃત્ય જોવાને કાજ;
 આનાથ હાય માયાળુ મારો, બણ્યો શીરતાજ. ક્ષમા.

હરીશ્ચંદ્ર—

રાજ સદર.

શોચ કરે શા કાજ પ્યારા, હે પ્રધાન હું. ટેક.

વીશ્વામિત્ર જેવા દયાળુ, રાજની ઈચ્છા ધરે;
 કોણ માત્રછે રાજ માફ, માટે ન ખેદ કરે. શોચ્ય૦
 સત્ય જાળવતાં કષ્ટ કદી, પામું તોય શું;
 હર્ષથી આ અંગના, આબ્રણ આપું હું. શોચ્ય૦
 રાજની કે સત્તાની હું, દરકાર રાખું નહીં;
 પણ તુજ ખેદ જોઈ હું, નીરાશ થાઉં અહીં. શોચ્ય૦

હરિશ્ચંદ્ર— મરેઠી ચાલની સાખી.

પ્રાણથી પ્યારાં ગણી ધણા દીન, અંબર અળગાં ન કીધાં;
 પણ આ સમયે સત્ય જાળવવા, કૌશીકરાયને દીધાં.
 લીધા લાવો ધણા અંગે લપેટી, પણ હવે તમે દુર થાઓ;
 કૌશીક મુની સંગે તખ્તે ખીરાજવા, પ્રેમ ધરી પ્રીયે જાઓ.
 કુંડલ કીરીટ હે પેચ પ્યારા તું, હવે ન મુજ પર શોભે;
 ગુર તરફથી મળી પ્રસાદી, અમુલ્યમાં મન લોભે.
 પ્રાણ પ્રીયા મુજ આજ્ય અંદરથી, લજ્યા તજી નીરવાણ;
 સત્ય કારણ આપ્ય કૌશીક મુનીને, અંબર સરવ મુજાણ.
તારામતિ—(પ્રવેશ કરીને) રાગ સદર.

આપ આજ્ઞાથી આપું અલંકાર, વાર ન કહે પતી કાંઈ;
 અંબર અંગેથી અલગાં કરી અરે, અરપું મુનેશને આંઈ.
 પણ અરે હાથે આશો અન્યથા, બનાવ બચબીત ભાસે,
 ભગવે વેશે જોઈ પ્રાણ પતીને, છાતી ચીરાઈ ચીરાશે.

(અલંકાર ઉતારતાં) ખીતી.

મણીમય માળા મારી, મહર્ષી પાસેં માહાલ જઈતુંતો;
 સત્યપણું જાળવવા, ઉદાશી તેથી થઈ નહીં હુંતો.
 પ્રીયે અલંકારો મુજ, અલગ થાઓ આ વખતે અંગેથી;

સત્યાંબર મેં ધાર્યા, અસત્ય આજીણુ તબ્યાં સું સંગેથી,
રોહિતાધ—(ગોપીચંદ ચરિત્ર તુમ સુનો.) એ રાહ.

આશો કોપ અચાનક તાત કીધો શું વીચારી,
શીદ રાજ તણ ધર્યો ભેખ ભયાનક ભારી;
સર્વે વાત કહો મુને તાત આ વાર વિસ્તારી,
જોઈ વેશ હું પામી ખેદ બણ્યો છું આનરી. ટેક.
નાતમ આજીણુ ને અલંકાર દીયો છો ઉતારી,
વીણુ વિચારેં શું પીતુ મારા થયા ઉપકારી;
જોયો જાયે નહીં આ દેખાવ મહા કષ્ટકારી,
એક વૃથ વીપ્રને આ વાર કીધો છત્રધારી. આશો.

હરીશ્ચંદ્ર—(લાવણી.) પૈસે જોસી ચીજ. એ રાહ.

હે સદ્યહસ્થો અવધપુરના, સ્નેહ સહીત સહુ આ વારેં;
વળાવવા આવીને કીધો, આભારી મુજને ભારે.
ખરો પ્યાર પરખાવ્યો સર્વે, હવે જાઓ તમે નીજ ધામ;
સ્નેહી સહોદર મહીં રહીને, દીયો દીલને વીશ્રામ.
ખેદ કર્યાનો વખત નથી આ, દીર્ઘ વીચાર કરો દીલમાં;
મુજથી કાંઈ દોષ થયો તો, માફ કરો સહુ નીજ હરમાં.
બૂપ પ્રત્યે શો ધર્મ પ્રગ્નનો, વીચારી સંપે રહો સહુ સાથ;
કૌશીક મન રંજન બહુ થાએ, તેવું કરવા ભીડો બાથ.
મુખદુખ નીરમ્યાં પ્રાણુ સંગાતેં, વખત છાંય પલટી જાયે;
રાજ રંક બનેછે પલમાં રંક બણે રાયે.
વીધીયે ભેખ લખેલ લલાટે, કદી કાઢથી ફરે નહીં;
માટે ખેદ તણ સહુ જાઓ, પુરમાં નીજ નીજધામ મહીં;
સત્યને કારણુ આ આક્રતમાં, આવી પડ્યાં અમે આવારે.

રાજ્ય પાટથી બ્રહ્મ થઇને, નીરાધાર બનીયાં ભારે;

(જંગલ વસ્ત્રવ્યું જોગીયે. એ રાહ.)

પ્રાણ થકી પ્યારી પ્રજા, છોડી સર્વેનો સ્નેહજી;

દોશની મારી માગી જહા, તમેને દધ છેહજી.

રાજ તજ્યું કાજ સત્યને, ટેક

દીર્ઘ વીચારો પ્રજા તમે, ખેદ નવ કરો લેશજી;

સત્યને કાજે આજતો, અમે નાઈ વીદેશજી. રાજ.

૧ માણસ—છેહ દીયો શીદ ભૂપતિ, એક વિપ્રને કાજજી;

ભગવાં ભયાંનક જોઈને, બેઠાયે કાય આજજી.

રાજ ન છેડો મહીપતી.

સુઘ વીવેકી છો રાયજી, શાણા આપ સુજાણજી;

વીપ્ર થકી કેમ ચાલશે, રાજકાજ મંડાણજી. રાજ.

હરીશ્ચંદ્ર—કૌશીક રાય સુપાત્ર છે, દેશે સુખ અપારજી;

બાળ સમાન ગણી અતી, પ્યાર કરશે પસારજી. રાજ.

૨ માણસ—ક્ષત્રી થઈ શું વીપ્રથી, ભય પામે અપારજી;

યોગ્ય નથી સુરવીરને, થવું આમ નીરાધારજી. રાજ.

હરીશ્ચંદ્ર—અરી દસે રાજ લીધું નથી, નથી હાંમે હું હાંમજી;

સત્ય જાળવવા આજ મેં, ભેખ ધરી તજ્યું હાંમજી. રાજ.

૨ માણસ—એ ન દહો સત્યવાન હે, પ્રજાપાલ ભૂપાલજી;

કીધો અચાનક કેર આ, કરવા અમને બેદાસજી રાજ.

હરીશ્ચંદ્ર—વખતો વખત હું પ્યારી પ્રજા, કશં વીનતી થઈ દીનજી;

પુર પ્રતી જાઓ મહુઅરે, થાઓ દુખમાં ન લીનજી રાજ.

સત્ય કારણ મુજ શીશ આ, જાયે તોયે શું થાયજી;

પણ નવ છોડું હું સત્યતા, બેઠાયે દુઃખે કાયજી. રાજ.

તારામતી— સોરઠની ગજલ.

જઓ ધામ આપ સહુ અરે, સુઘ સ્ત્રીયો હું વીનવી કહું. ટેક.
અમ કાજ આજ દુખી થઈ, શીદ બાળો દીલ પ્રીયે સહુ;
સાર્યું શત્રુનું કામ વીધીએ, લખીયા લેખ અવળા લલાટમાં.
સુખ સ્વપ્નવત કરી અમ તણું, નાખ્યું દુઃખ આ વખતે બહુ;
સત્યકાજ આજ અમો અરે, બાઈ ટેક ધારી વીદેશમાં.
દીલગીર થાઓ ન દીલમાં, દુખ લેશ ધરશે નહીં કહું.

સત્યકીર્તી—(પ્રવેશ કરીને) ગાયન (જદાઓ સીતમકો.)

અરે હે પ્રજાપાલ ન્યામનૃપાલ, તજ દીનને જાઓ ક્યાં હે દયાલ;
તમ વીણુ આ પ્રાણુ ક્ષણુ ના રહે. અતી દુખના દીન કોને કહે
જણો મંત્રી હું આપનો નીરધાર, સુખે દુખે સંગે રહેવા તૈયાર;
આવે વખતે જો હું ન સંગે રહું, ખરો હું કૃતઘ્ની સુખથી કહું.

હરિશ્ચંદ્ર—

સદર.

અરે મીત્ર મારા ઉદાશી ન થા, ધરી ધીરથી પ્યારા સાવધ થા.
નહી ખેદ હરમાં ધરે લવ લેશ, કર રાજ ન્યાર્ઠ બણી તું વિશેષ;
કર સુખ સૌ નીજ કુટુંબમાં, અમે તો હવે જાઇ જંગલમાં.
ધર્યો ભેખ આ સત્ય કાજે ખરે, નહી હરમાં પ્યારા દુખ તું ધરે.

સત્યકીર્તી— મરાઠી ચાલની સાખી.

એ ન વદો સુખે વાક્ય દયા નીધી, સુણતાં ઉપજે છે જવાલ;
પુત્ર મરે બહે પત્ની મરે મુજ, થાય કુટુંબનો કાળ.
સગાં સમઘીને સર્વે રનેહીનો, થાય પરાજય આજ;
પણ ક્ષણુ નહીં રહું આપથી જુદો, સત્યવાન છો શીરતાજ.

સાધુઓ—

લાવણી.

મન તું સમરન કર હરનાં, એક દીન હોવેગા મરનાં, ટેક.

કાયા તેરી કદમકી છઈયાં, બરોસા મત કરના લેયા;
 પવનસેં પવન ગયા ચાલી, પીંજરા પડા રહ્યા ખાલી. મન તું.
 ઘોડા હસ્તી ને પાલખી, જાકી હુવાઈ હુવાઈ ચાલતી;
 નગારાં નીસાણા ગાયા, સંગાતે કોઈ નહીં આયા. મન તું.
 ગાદી તકીયાપર બેસતો, સેજ પલંગપર પોઢતો;
 ખાણા સફરકા ખાયા, સંગાતે કોઈ નહીં આયા. મન તું.
 ધરમેં પદમણી નારી, માતપીતા બેટા દીકરી;
 બાણેજ બત્રીજ બાયા, સંગાતે કોઈ નહીં આયા. મન તું.
 માખે નરસૈયો બંકડો, જાકો જંગલમેં બુંપડો;
 કરણી પોતાકી પાયા, સંગાતે કોઈ નહીં આયા. મન તું.

તારામતી—

રાગ પીછી.

આ અવસરમાં કુટુંબ અમારે, વાસ કયો ગોમતીને કીનારે. ટેક.
 વસેલ જેઓ માણેક મહેલે, વીકટ વેરાનમાં રખડે અત્યારે. આ અ.
 સુતેલ સુમનની સેજપલંગે, કંકર કંટક ઉપર સુતાંરે. આ અ.
 માતમાતનાં પકવાનો જેજમતાં, બૂખતરશ વેડી ફરેવનમાંરે. આ અ.
 વાહન વીણુ પળે પથે નહીં કે, વીણુ ઉપાને બળે તાપમાંરે. આ અ.
 આ દશા થઈછે સત્યની ટેકેં, હીમત ધારી રહોં સુખમાંરે. આ અ.

સત્યકીર્તી—

ગીતી.

આશ્રીત પંથ થવાથી, થતો અતીશય શ્રમ જેને મનથી;
 તેજ નૃપાલુ આજે, પુણું બોજ આ સહન કરે તનથી.

હરીશંદ્ર— (પીસાયને) ગાયન આર્ય ખાંધવો,
 ખારા હે પીસાય આજ; કરેં વીનંતી તુજને;
 બક્ષ કર હર્ષ ધરી, બાઈ આવી મુજને,
 હું જેવો આ જગતમાંહી, દુખીયો હશે ન કોઈ.

(૧૫)

તેજ દુઃખ ટાળવાને, આત્મ આંહી ધાર્ઠ બાઈ,
તારામતી— (હરીશ્ચંદ્ર પ્રત્યે) રાગ સહર.

જે જે હે પીયાસ સુર, દુષ્ટ કરે નહીં કાજ;
અર્ધગા એની છજીં હું, તેથી મુજ ખાય આજ.

રોહીતાશ્વ— રાગ સહર.

છોડી મુજ માતતાત, મરવાને થયાં તૈયાર;
જગતમાં જીવી કરું શું, બક્ષ થાઉં આનીવાર.

સત્યકીર્તી—(પીસાય પ્રત્યે) રાગ સહર.

હુલતો નહી પીશાય કુર કરતો કાજ કહીં;
સત્યપાલછે ભૂપાલ, આંત્ર આપતો નહી.
મંત્રી હુંછું એતો વળી, કાય આ ન કાંમની;
તેથી બક્ષ કરવા માર, બાઈ ફાલ આમની.

હરિશ્ચંદ્ર—(વીશ્વામીત્ર પ્રત્યે) ગીતી.

કૌશીક ગુજને આજે, આપ દધને ભરમ કરો આપ,
સત્ય ધર્મ નહીં ચુકું, એનેક દુખો સહન કરું જાત-

રોહીતાશ્વ— ગીતી.

મુજને છોડી મરવા, નીશ્ચય કીધો આજ માતતાતેં;
શું સુકૃત આ જગમાં, કરીશ ત્યારે મરું હુંજ જાતેં.

તારામતી—(રોહીત પ્રત્યે) ગીતી.

સુર્યવંસ દીપક તુજ, થયા તર્ક આ વીપતિમાં આવા;
-હૃદય વલભ તુજનેં તો, ઉછેરી મોટો કર્યો ન હોમાવા.

(આધવજી સંદેસોએ રાહ.)

અવસર આવ્યો આવો અતીશય અદ્વપટો,

અગ્નોં ઝાળેં કયોં આપડોં કેરજો;
 તંથી તેને શાન્ત કરૂં હોમાઈને,
 વાહ્યું આણે પેલાબવનું વેરજો. ટક.
 રોહીત રોમાં વાલા આ વખતેં અહીં.
 પેરી વીધાતાયેં અવજા લખીયા લેખજો.
 પણ તે સદન કર્યા વીણુ છોડો છે નહીં,
 કારણુ અવલી પડી કર્મની રેખજો. અવ૦
 સ્નેહ હવે પ્યાર મુકીદે મુજ તણો,
 તુજ પીતુ સાથે સ્નેહ હવે પસારજો;
 પ્રાણુ થકી પ્યારો ગણીને તે પાળશે,
 હસ્તગૃહીને સોંપું હું આ વારજો. અવ૦

રોહીતાઈ—

રાગ સદર.

હે મમ જનની આ વેળા તું ક્યાં ગઈ,
 આ હીણુભાગી જાળ તજ્યો શા માટજો;
 નીર્દય થઈ તું તું માયાણુ માવડો,
 હોમી કાયા અચીમાં આ વાટ જો. હેમમ૦
 હરી અરેરે આશી તારી છે ગતી,
 કયોં વીયોગી માત તણો નીરધાર જો;
 પુત્ર કહીને કોણુ અરે બોલાવશે,
 લાડ લડાવે કોણુ અરે આવારજો. હે મમ૦
 બક્ષણુ કર હે તું અચી આ જાળનું,
 કર તૈયારી લેવા મારો બોગજો;
 જ્યાં મુજ જનુની ત્યાં ભેટો કર સ્નેહથી,
 કરજો પ્યારા વહની એવો જોગજો. હે મમ૦

હરીશ્વર—

ગીતી

પુત્ર પત્ની વીણુ મુજને, લાગેછે આ જગત બધો ખારો;
યા ધોખરા વહની, હાંપતિ આજે ભોગ લઇ મારો.

હરી૦ તારા૦ સત્યકીર્તી—ગજલ ધન્યાશ્રીની.

કાપો કષ્ટ ત્રીપુરારી, સુણી સ્તુતી અમારી. ટેક.
દુખના સમુદ સહી, આવ્યાં સર્વે શર્ણુ તારી;
હવે તો ઉધાર કરી, આપો અચવાની ખારી. કાપો૦
દીનને વીશેષ દુખ, દેવાં ન ધટે દયાલુ;
ખડને થશે જગતમાંહી, માન તારું હું કૃપાલુ. કાપો૦

હરીશ્વર—

મેવાડા.

હું વેચું પુત્રને ખ્યારીરે, આ વાર સત્યને કાજ. ટેક.
પુરજન સૌ આહક બણીને, આવો આજ આ ઠાર;
ખંત ધરી આ દુષ્ટ વણીકનો, ખરીદ કરો માલ સારરે. આ૦
વીશ્વામીત્રના રણુથી મુક્ત, થાવા કીધું આ કામ;
પુત્ર અને ખ્યારી મારીને, વેહેચું ધરીને હામરે. આ૦

(પકુંછું વીણુટો એ રાહ.)

હ૦—જવા તુંને કેતાં પામું, ખેઠ હું આ વાર; ટેક.

તા૦—આજા ધરી શીર, ખ્યારા જવા છું તૈયાર. ટેક.

હ૦—દુષ્ટ બણી કીધું મેં, ખ્યારી કાજ અનુચીત;

સ્નેહ સર્વ ત્યાગી તમારો, સોંપુ હું આ ઠાર. જવા૦

તા૦—સુર્ય વંશી દીપક ખ્યારા, એ ન કહો વચન;

વીયોગથી ચીરાશે, મારી છાતી પ્રાણુઆધાર. આજા૦

હ૦—કુલ દીપક જે પુત્ર ખ્યારો, ખ્યારી પ્રાણુઆધાર;

દુષ્ટ બણીને વેચ્યાં આજે, કીધાં નીરાધાર. જવા૦

તા૦—પ્રાણુધાર પીયુ મારા, લેશ ન કરસો ખેદ;

બેઠો થશે હવે ક્યારે પ્યારા, એ કહો આ વાર. (મુરછા)

હ૦—વીધીયે લેખ લખેલ હશે તો, મળશું કોઈક વાર;

પ્રીયા નહીં તો છેલા મારા, જાણુ નમસ્કાર. આચા૦

(તારામતી મુરછા ખાય છે.) આશાગોડી (સાવધ કરતાં)

સોય તજે પ્રાણુ પ્યારી, આ સમયે. ટેક.

રૂદન કર્યોનો વખત નથી આ, ધૈર્યથી જો તું વીચારી. આસ૦

સુખદુખ છે આ પ્રાણુની સંગે, સત્ય કહું ઉરધારી. આસ૦

સત્ય નીભાવશે ઇશ આપણું, કરી કસોટી ભારી. આસ૦

તારામતી—ગાયન. (પીયુને તજવનાર. એ રાહ.)

આવડો શો માંજો પ્રભુ અમપર કોપ,

નીરાધાર કરી કીધું, સુખ સૌ અલોપ; ટેક.

પુર્યે હતાં કોણુ ને શી દશા કીધી ઇશ.

હવે દુખની શીમા ન રહી જુગદીશ; આ૦

શી દશાયે પહોંચાવ્યા અમોને હે હરી,

સત્યપણું જાગવતાં શું બણ્યો અરી; આ૦

રોહીત— મરાઠી ચાલની સાખી.

હે મુજપાલણુ પુજ્ય પીતાજી, શીશ નામી કહું આજ;

દુર કરો નહીં આતમ સુતને, કરગરી કહું શીરતાજ.

લજ્યા તજીને વાક્ય વદો શું, હે સત્યવાન ભુપાલ;

ચીરાઇ કાં નહીં જાયે કઠોર તંન, તજતાં આ નાનેરં ખાજ.

સત્યકીરતી—(શાણ્વી પુત્રી પધારતું સાસરે.) (મુરછા.)

કોપ શો પ્રભુ આ સમે, કેમ બીડું હું હાંમ;

રાજનનું રૂપ જોઈને, કયે ગાત્ર તમામ. ટેક.

મુરં ચાહું નીજ દીવમાં, કરવા અવગ્રીત કાંમ;
ધીઃકાર છે મુજ કર્મને બાણું નીમકહરાંમ. કોપ

મરેહી ચાલની સાખી.

અરજ સુણો મમ પુરજનો સૌ, વીનતી કરં આ વાર;
અંન ઉદક સૌ ત્યાગ કરીને, આવો અરે આ વાર ઠાર.
અવધ પતી મુજ નાથનો વીકય, નીરખવા નીરધાર;
સત્વર આવો સુમનનો સહુ, આદક બણી આ વાર.

(હરીશ્ચંદ્રને સત્યકીર્તી જુદાં પડતાં.) કેરબો.

હૃ૦—લેજે પ્રાણ પ્યારા વાલા મારા છેલા પ્રણામ. ટેક.

સ૦—નહીં વહો હે નાથ અનાથ બણી. ટેક.

હૃ૦—પુત્રનેપ્યારી ગઘ કદી દુરેં,

તુજને જોઈને હુંતો પામતો આરામ.

લેજો.

સ૦—આવાં વચન મુણી આપનાં પ્યારા,

ઉડે છે ઉરમાં જ્યાંત્ર ઘણી.

નહીં.

હૃ૦—તુજ સંગેથી કદી સુખ મળતે,

હવે બણ્યો હું હેરાંન હેરાંન.

લેજો.

સ૦—આપ વીયોગ શી રીને સહું હું,

તેથી પછી પેલા જાઓ મુજને દણી.

નહીં.

હૃ૦—નહીં બોલ એવું વાલા તું વીવેકી થઇ,

પ્રાણ ખોતાં પણ પાણું સત્ય ધરી લામ.

લેજો.

રક્ષાણુ કરે તારૂં ઈશ કપાલુ,

તજી ખેદ જા સ્વદેશ કરૂં પ્રણામ પ્રણામ.

લેજો.

હરીશ્ચંદ્ર—

બનજારો.

છે ગહનગતી પ્રભુ તારી નહીં કળી શકે મતી મારી. ટેક.

ક્યાં અવધપુરી મુજઆમ, ક્યાં વીશ્વનાથનું ધામ;
 ક્યાં પુત્ર અને મમ પ્યારી, છે ગહનગતી પ્રભુ તારી. ૧
 ક્યાં સગાંસહોદર મારાં, ક્યાં વનનાં કષ્ટ નહારાં;
 ક્યાં રમશાન ભૂમી ભારી, છે ગહનગતી પ્રભુ તારી. ૨
 ક્યાં હય હસ્તી રથ સારા, ક્યાં ઘણી ખમા કેનારા;
 ક્યાં રમશાનની રખવાળી, છે ગહનગતી પ્રભુ તારી. ૩

સત્યકીર્તી—(પ્રવેશ કરતાં.) ગીતી.

યાકયો શોધી પુરમાં, મળ્યો નહી મુજ અધીપતી આ વખતે;
 હાર્યો હીંમત હુંતો, પગ નવ આલે મારા આ દુઃખતે,

રોહીતાશ્વ—

લેરવીની.

આવો મીત્ર મારા નીરધારે, ડર્યો વીશધર મુજને આ વાર;
 અતી ક્રોધે ક્યો ડસભારીરે, થાયે પીડા બહુયો હું આજ્ઞરી.
 થાયે વ્યથા અતી શીરમાંહી રે, બહુયો આજ્ઞરી હું ભાઈ આહી;
 મુજ દુઃખણી માતુને આ વાત રે, કેન્ને ધૈર્યધરી પ્રીયે બ્રાત.
 એને દુખી થવા નહીં દેશો રે, મર્ણ ળીના અરે મુજ કેશો;
 કંપે કાય હવે વીશ્વનાથ રે, જોજે લેજે ગણીને અનાથ.

તારામતી—રાગ ઓખાહરણનો.

હે જગપાલ દયાલ દામોદર, દીન બધું સુખ દાતા;
 પુત્ર પવીત્ર પુષ્પ વન લેવા, ગયેલ ને કરજે તું સાતા.
 માન્ય સુકન અરે ઈશ મુજને, થાયેછે વારંવાર,
 થરથર કંપે કાય મારી, વરસે આંસુનીરે ધાર;
 ગદગદ કંઠે થઈ ઈશ પાસે, શીશ નમાવીને વંદું.
 મારા રોહીતની રક્ષારે કરજે, બવપતી હે દીનબધુ.

લલીત.

અરર હાયરે ઓ હરે હરે, બાળ ક્યાં ગયો ઓ હરે હરે,
કઠણ કાળજી કાં કરી ગયો, અરર પુત્ર તું ગેય ક્યાં થયો;
દુખણી માત આ શું હવે કરે, કઠોર શું થયો બાઈરે ખરે,
દુર જ્યા તું ને ના કહેત મેં, સરવ વીસરી શીખ બાઈતે.

તારામની—(દયાળુ દેવ દયા તારી એ રાહ.)

અરે ઓ ઈશ હવે શું થાય, વીના રોહીત, હૃદય ભેદાય. ટેક.
ગઈ રાત્રી ઘણી હાયે, મળે નહીં પુત્ર તો ક્યાંયે. અ.
અતી વીકાળ વનની મહીં, ફરી થાકી અહીં ને તહીં. અ.
આતે શો ન્યાય પ્રભુ તારો, હરી હાયે હવે મારો. અ.

(સૌ મીત્રી સોચ ત્યાગ કરે હવેરે એ રાહ.)

ખારા પુત્ર કેમ સુતો ન્દવસ્થ થઈ નીરવાણ,
રંક તુજ માતુના જશે પીયોગે પ્રાણ. ટેક.
હાય હાય આ બનાવ આવો શો થયો,
સર્પ હંસથી રોહીત સ્વર્ગમાં ગયો;
બાઈ તુજ માતુની ન આવીરે દયા,
તુજવીણ દીન દુખના બધા થયા.
સુમન સૈયામાં જે સુનાર બાળ આજ,
વીકટ વેરાનમાં સુતો હે મહારાજ;
બાઈ ઉઠી બેટ તું સત્વર ભીડી બાથ,
રીશ સીદ રાખીછે તેં તુજ માતુ સાથ.

તારામતિ—(મારા સ્વામિ બોલોને વાલા એ રાહ)

અરર તારી આશી દશા બાઈ, લાગે મુને રોમે રોમે લાઈ. ટેક.
વાલા તું તો ચીતા મહીં સુતો, જોઈ હાય બાકુળી થઈ હું તો,

ડુઆવી દુઃખ દધીમાં ગયો તુંતો.

અરર.

(જોગી મત કરરે આ મેણાવતી એ રાહ)

હૃ૦—મુજ પ્રાણુ પીયારી ખેદ ન કર કાંઈ ઉરમાં ટેક.

તા૦—મુજ પ્રાણુપતી આ વેશ જોઈને દાઝું દીલમાં.

હૃ૦ પુત્ર મરણુ જોઈને પામું દુખ હું પારાવાર;

અધીક દુઃખ માંહી ડુઆઈ, જોઈ પ્યારી નાર રે. મુજપ્રાણુ.

તા૦ સૌ ભૂખોમાં શ્રેષ્ઠ ગણાતા, મારા જીવનહાર;

તેજ પતી આ નીચ ગતીને, પામ્યા આણી વારરે મુજપ્રાણુ.

હૃ૦ ભવીષ્ય ગતી બલવાન અતીછે, એ તું પ્યારી જાણ;

મુખદુઃખ છે આ પ્રાણુ સંગાતે, સત્યવદું હું વાણુરે. મુજપ્રાણુ.

તા૦ આપ તણું આ કામ ભયાનક, જોઈ કંપુ નાય;

હજારો કિપર સત્તા જોની, તેજ થયારે અનાથરે મુજપ્રાણુ.

હૃ૦ ધર ધીરજ તું પ્યારી મારી, કયન કહું આવાર,

સત્યને કાળે દુખ સમુહો, સહો કહું નીરધારરે. મુજપ્રાણુ.

તા૦ કેમ સહન કરું હું મનમાં, હે હૈયાના હાર;

જે અંગે આશ્રણુ અસોડીક, તે અંગે બે હાલરે મુજપ્રાણુ.

હૃ૦ હાલ બે હાલ બધ્યાં શું કારણ, તે તું દીલમાં ધાર;

પુણું કસોટી વીના ન મલશે, ભવ દુખ ભંજન હાર. મુજપ્રાણુ.

(મુને જીલી ગયો એ રાહ).

તારા૦—થયો ઈશ વીમુખ, અમને આ સમે જો;

દુઃખ પડવા તણી, કમી રહી નહીં રે સમાર. ટેક.

દીધે ઝેર જનુંની, નીજ બાળને જો;

કરે ભૂપ અન્યાય નીજ રાજમાં અપાર. ઈશ.

તેમ થયો છે બનાવ, એવો અમપરેં જ્ઞે;
 સત્ય પાલતાં પડ્યાં છે, દુઃખ શીર પારાવાર. ઇશં
 બહુયાં હાલ બે હાલ, સત્ય કારણે જ્ઞે;
 એ તો ઇશ ધરે નહીં, ધ્યાન આ પુકાર. ઇશં
 તારામતી—(અધર્મીય મોખત તોડી બે એ રાહ.)

હે પ્રાણનાથ (૨) ધરો દીલમાં હીંમત આજ,
 ખડગ ધરીતે નાથજી, તમો સીધ કરો આ કાજ. ટેક.
 શેવક પદનું (૨) તમો કરોને સાર્યકનાથ,
 કરે કસોટી આપણી, ભવપતી ગ્રહશે પછી હાથ. હે પ્રાણં
 સુખ સ્વર્ગતણું (૨) મુને મળશે હે મહારાજ,
 ખડગ લઇ કરો નાથજી, શીર કાયથી જીવું આજ. હે પ્રાણં
 હરીશ્ચંદ્ર—ગજલ ભેરવીની.

બેંચી ખડગ હાથ આજ, માફે સત્ય કાજ હું;
 પ્રીયા નહીં ચલીત, સત્યતાથી થાય આજનું. ટેક
 અપાર દુઃખ આપણાંનો, આજ પ્યારી ખંત છે;
 સત્યતા સહુથી શ્રેષ્ઠ, થાય મુજ ખંત છે. બેંચીં
 તેથી આ અસીચકી, ઊડાવું શીશ તાહરેં;
 પુત્રને પ્યારી પછી, કાપીશ શીશ માહરેં. બેંચીં
 હું જેવા હજારો અરે, લાખો નાશ પામજે;
 પણ સત્યતા નીર્બાધ પણે, સર્વ હામ જામજે. બેંચીં

રાગ વીભાસ.

ખાંભાઈ રાખી લાજ, આવી ઇશ મારી. ટેક.
 શીશ નામું વારંવાર, તરદી લીધી આપે અપાર;

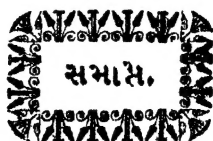
(૨૪)

કરી નહીં ફાલુવાર, કૃશ્નરે મુરારી. ખાંભાં
દુઃખ પુંજ પડવા તણી, કમી રહી નહીં કહીં;
સાય કીધી આવી અહીં, ઘન્ય ત્રીપુરારી. ખાંભાં

(તમામ પાંત્રો 'સાથે મળી.)

રાગ કલ્યાણ.

આર્ય બંધુઓ, નીત્ય સત્ય પાળજો,
વીનતિ અમારી, અલ્પ ઉર ઉતારજો. ટેક.
હરીશ્વર આ અવનીમાંહીં, પુર્વે થયો બ્રૂપાલ,
સત્યપણું જાળવવા માટે, બહુયો હાલ એ હાલ આ
પુત્ર પત્નીનીજ હાથે વેચ્યાં મટયો નહીં દેણદાર,
નીત્ય ઘેર વેચાણો જાતે, સત્યકાજ નીરધાર. આ
માટે સત્યપણું જાળવજો, સર્વદેશી મીત્ર.
સ્વીકારશો શીખમાણુ સારી, જાણી સહુ પવીત્ર. આ
જીવ ચૂકતી મારી માગી, જાણ સહુ નીજધામ,
અવર ખેલમાં તસ્દી લઈને, પધારશોજ તમામ. આ

જાહેર ખપ્પર.

અમારી પાસેથી નીચે મુજબ કીમતની જોડવાની
ચોપડીઓ બહાર પડી છે તો જે સાહેબોને જાણ-
તી હશે તેને શકડે પૈસે વાંકાનેર આપ દિવ
વર્ષિક નાટક કંપની પાસેથી મળશે.

હરિશ્ચંદ્ર નાટકના ઓપેરા.....	૩. ૦-૨-૦
ગોપીચંદ્ર નાટકના ઓપેરા.....	૩. ૦-૨-૦
દેદારસીંહ પરમારના ઓપેરા.....	૩. ૦-૨-૦
સીતારવચંદરના ઓપેરા.....	૩. ૦-૨-૦
બર્નડરી નાટકના ઓપેરા.....	૩. ૦-૨-૦
દીવાળી દુઃખદર્શક દારસના ઓપેરા.....	૩. ૦-૧-૦

એ રીતે પુસ્તક અમારી પાસેથી મળશે તથા વાંકાનેરમાં
રા. રા. વકીલ કેશવજી દેવનંદ પાસેથી. સાણંદમાં રા. રા.
મળની જોળાનાયબાઈની પાસેથી. વડવાણ શેઠેરમાં બેશંકર
જોશી પાસેથી. મોરબીમાં રા. બટ ચક્ર, વી. જુહા પાસેથી
ને ભાવનગરમાં ભુકમેલર જમનાદાસ પાસેથી, તથા જેતપુર
માં રા.રા. પ્રેમશંકરભાઈ બેલર પાસેથી. અમદાવાદમાં કૃપાશં
કર ગગાશંકર મહેતા ડેંબ પંચબાઈની પોળમાં. પાટણમાં રા.
રા. દશરથલાલ ગગાગમ પાસેથી એ રીતે મળશે. તથા
હવેથી અમારી તરફથી હરિશ્ચંદ્ર તથા દેદારસીંહની આખી
મુદ્રે બહાર પડવાની છે તેની વીગત હેંટબીલમાં વાંચેથી
માલુમ પડશે.

વીનંતી,
અંધકર્તા.

